

*Ipar-aldeko eskualdun gazteek zer dioten hegoaldeko
Eskual Herriaz*

Daniel Landartek

Galdegina izan zaiku, artikulu bat egin ginezan, erranez ipar-aldeko gazteek zer dioten hegoaldeko Eskual Herriaz. Idazlan huntan eginen ditugun oharpenak ez dira nahiko ginuen bezein hedadura haundikoak izanen. Halere ustea ba dugu, ipar-aldeko Eskualdun gazteriak hegoaldeko Eskual Herriaz zer dion, poxi bat goiti beheti agertuko dugula.

Inkesta ttipi bat egin nahi ukan dugu istudiant gazteen artean. Inkesta hunek ez du hedamen haundirik hartu ahal izan, asti edo aizina eskasean.

Gaurko egunean ditugun agerkari, radio eta telebixtekin, iduri luke jendea frango argitua dela, bainan ohartzen gira axalean balin badu ere elasturi, mamian gauza guti daukala, bereziki Eskual Herriaz mintzo girenean.

Dena den, erran behar duguna da, nola gutiz gehienek ba dakiten Eskual Herri bat ba dela. Eta ba dituela zazpi probintzi. Bi pundu hok berak, ez dira balio ttipikoak.

* * *

Gure galdaketari bederatzi ihardespren hartu ditugu. Amasei eta hemezortzi urte arte hortako gazteek daukute ihardetsi. Gu-

ziak Baionako Teknika Eskolakoak. Ihardespenetan zonbait ba dira intres haundikoak. Eskual gauzetan jakitate sano bat agertzen dutenak.

Huna zer galde egin dionkatagun:

1. Batea Eskual Herri bat?
2. Badakizia mugaz bestaldean lau probintzi eskualdun ba direla?
3. Zer diozu bestaldeko Eskual Herriaz?

—Bederatzietarik bik lehen bi galdeeri «bai» ihardetsi dute. Hirugarrenari: deusez!

Deusez hunek agertzen daukuna da, gure ustez, zinez deus ez dakitela.

—Batek, hirugarren galdeari deus guti dakiela ihardetsiz, galdegiten ditu gauza hortaz zenbeit argitasun. Dio ere gauza horietaz gazteak ez direla batere edo guti baizik argituak.

—Beste batek diona berriz hauxe da: Bestaldean ere ba dela ba Eskual Herri bat; baina Eskual Herriaren beregaintasuna gogoraturik dio bere ustez ez dela aski aberatsa eta ez duela aski aldeza beregain jartzeko.

Gazte hunek ba daki zerbait, baina ekonomiaren berri jakin beharrean dela, ezin ginezake uka.

—Bortz gaztek, aldiz, diote Eskual Herriak bere zazpi probintziekin beregain jartzeko eskua ba duela beste nun-nahiko populuek edo jendaldek bezala.

Hok ba dakite mugaz bestaldeko Eskual Herriak indar handia daukala industria aldetik.

Uste dugu galde berak beste eskoletara zabaldu bagintu, zerbait goiti beheti, arabera ihardespenak hartuko ginituela.

Ikasle guziak hunkitu bagintu ere ez ginuen ipar-aldeko Eskual Herriko gazteri osoa hunkituko, baizik gazte «ikasten ari dena». Gure aldeko eskualdun gazterian, ez dugu ahanzi behar laborariak ditugula gazte gehienak. Gazte hotaz erran ginezakena da, itxuraz bederen ikaslek baino gutiago dakitela. «Herria» kaseta

irakurtzen dutenek, batere jakitekotz ba dakikete engoitik bestaldeko Eskual Herriaz zerbait berri. Bainan uste duguna da gutiz gehienek, irakurtzen edo leitzen ez dutelakotz, deus guti dakitela gauza hortaz.

Idazlantxo hau ez ginezke burura erran gabe nola ba diren ipar-aldeko eskualdun gaztetan ainitz gazte ixtudiant eta laborari edo beste, eskualtzale direnak. Hok guziek mugaz bestaldeko Eskual Herriaz gauza ainitz ba dakitela ba dirudi.

Daniel Landart